

DÖNÜŞTÜRÜCÜ ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ İLE YABANCI DİL EĞİTİMİNDE ÖĞRENCİLERİN BAKIŞ AÇISI DÖNÜŞÜMLERİNİN İNCELENMESİ

AN EXAMINATION OF FOREIGN LANGUAGE EDUCATION STUDENTS' PERSPECTIVE TRANSFORMATION WITH TRANSFORMATIVE LEARNING ACTIVITIES

Eren AKDAĞ KURNAZ

eren.akdag@dpu.edu.tr

ORCID: 0000-0001-7018-2848

Asım ARI

ari@ogu.edu.tr

ORCID: 0000-0002-6082-3477

Araştırma Makalesi
Research Article

Geliş Tarihi

Received: 12 Mart 2022

Kabul Tarihi

Accepted: 26 Haziran 2022

*** Çalışma Eren AKDAĞ

KURNAZ'ın Eskişehir

Osmangazi Üniversitesi Eğitim
Bilimleri Enstitüsünde, Prof.Dr.

Asım ARI danışmanlığında

yazmış olduğu "Dönüştürücü

öğrenme kuramına göre

İngilizce dersinde hazırlanmış

öğrenme etkinliklerinin

üniversite öğrencilerinin bakış

açısı dönüşümlerine etkisinin

incelenmesi" başlıklı doktora

tezinden üretilmiştir.

ÖZ Dönüştürücü Öğrenme Kuramı yetişkin öğrenenlerin tanımlanmasında androgojik temeli paylaştan yetişkin öğrenme kuramları içerisinde yer alan bir kuramdır. Dönüştürücü öğrenme, öğrenenlerin yeni edindikleri bilgi ışığında kişisel ve sosyal değişim yaşamaya başladıkları bir süreçtir. Buradan hareketle, bu çalışmanın amacı İngilizce dersi için hazırlanmış öğrenme etkinliklerinin, öğrencilerin bakış açısı dönüşümlerinde meydana getirdiği değişiklikleri derinlemesine incelemektir. Araştırmada yöntem olarak "Öntest-Sontest Kontrol Gruplu Yarı Deneysel Desen" kullanılmıştır. Araştırma deneysel bir çalışma olduğu için evren ve örneklem seçimine gidilmemiş bunun yerine çalışma grubu atanmıştır. Her iki gruba da deneysel işlemden önce King'in Öğrenme Etkinlikleri Anketi öntest olarak uygulanmıştır. Anketlerin uygulanmasından sonraki hafta deneysel işlem sürecine girilmiştir. Uygulamada izlenen prosedürde deney grubuna dönüştürücü öğrenmeye dayalı hazırlanan etkinliklerle, kontrol grubuna ise araştırmacının her zaman derslerinin anlatımında izlediği mevcut programın belirlediği yöntemlerle 6 hafta süresince haftada 3'er saat olmak üzere toplamda 18 saat İngilizce eğitimi yapılmıştır. 6 haftalık sürecin sonunda Öğrenme Etkinlikleri anketi sontest olarak da deney grubuna uygulanmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler (yüzde, frekans), Ki-Kare Bağımsızlık Testi ve İlişkili Örneklemeler t Testi'nden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, dönüştürücü öğrenmeye dayalı etkinliklerin, öğrencilerin İngilizce dersindeki bakış açılarının değişiminde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dönüştürücü Öğrenme, Yabancı Dil Öğretimi, Öntest Sontest Kontrol Gruplu Yarı Deneysel Desen .

ABSTRACT

Transformative Learning Theory is one of the adult learning theories. It shares the androgoic basis in defining adult learners. Transformative learning is a process in which learners experience personal and social change in the light of newly acquired knowledge. From this point of view, the aim of this study is to thoroughly examine the changes that the learning activities prepared for the English lesson caused in the students' perspective transformations. "Pretest-Posttest Quasi-Experimental Design with Control Group" was used as a method in the research. Since the research is an experimental study, the population and sample selection was not made, instead the study group was assigned. Before the experimental procedure, King's Learning Activities Questionnaire was administered to both groups as a pretest. The experimental process was started the week after the application of the questionnaires. According to the procedure followed in practice, the experimental group were taught a total of 18 hours of English education, 3 hours a week for 6 weeks, with the activities prepared based on transformative learning, and the control group were taught with the methods determined by the current program that the researcher always followed in the lectures. At the end of the 6-week period, Learning Activities questionnaire was applied to the experimental group as a posttest. In the analysis of the data, descriptive statistics (percentage, frequency), Chi-Square Test of Independence and Related Samples t-Test were used. As a result of the research, it was concluded that activities based on transformative learning were effective in transforming students' perspectives in the English lesson.

Keywords: Transformative Learning, Foreign Language Teaching, Semi-Experimental Design with Pretest Posttest Control Group

GİRİŞ

Dönüştürücü Öğrenme Kuramı yetişkin öğrenenlerin tanımlanmasında androgojik temeli paylaşan yetişkin öğrenme kuramları içerisinde yer alan bir kuramdır. Bu kuramın gelişmesinde kavramsal yapısının oluşmasında en önde gelen isim Jack Mezirow'dur. Mezirow (2009, s. 90-91), 1978 yılında kadınların yükseköğretim eğitimlerine geri dönüşlerini incelediği bir çalışma ile dönüştürücü öğrenme kuramı hakkında yazmaya başlamıştır. Mezirow bu deneyimleri incelerken, kadınların okula geri dönüş süreçlerinde, değişen koşullara uyum sağladıklarını gözlemiştir.

Cranton'a göre, Dönüştürücü Öğrenme Kuramı; pek çok kuram ve modelin bir araya gelmesiyle oluşmuş bir kuramdır (Cranton, 2006, s. 2). Dönüştürücü Öğrenme Kuramı'na göre, Bakış Açısı Dönüşümü, bazı durum ve süreçlerin sonucunda meydana gelmektedir (Cranton, 2002, s. 66):

- 1- Mevcut bilgi veya yaklaşımın sınırlarını belirleyen harekete geçirici bir olay.
- 2- Şimdiki bilgi veya yaklaşımının altında yatan varsayımların tanımlaması ve değerlendirilmesi için fırsatlar sağlanması.
- 3- Varsayımlarının kökenine inebilmek ve bu varsayımların anlayışı nasıl etkilediğini anlamak için eleştirel bir öz-yansıma oluşturulması.
- 4- Grup değerlendirmesine alternatif fikirler ve yaklaşımları incelerken onlara eleştirel söylemle katılınması.
- 5- Yeni bakış açılarını test etme ve uygulama fırsatları olması.

Bu sürecin gerçekleştiği durumda, öğrenci varsayımlarını değerlendirerek gözden geçirebilir, yeni bir bakış açısı kazanır ve bu yeni bakış açısına göre harekete geçebilir (Cranton, 2002, s. 65-66).

Dönüştürücü öğrenme, öğrenenlerin yeni edindikleri bilgi ışığında eleştirel biçimde inançlarını, değerlerini ve varsayımlarını gözden geçirdikleri ve yeni bir anlam bakış açısı oluşturma olarak adlandırılan kişisel ve sosyal değişim sürecine başladıkları bir süreçtir (Mezirow, 1990, s. 19). Bakış açısı dönüşümü süreci on aşamadan oluşmaktadır (Mezirow, 1991, s. 168; Mezirow, 1995, s. 50; Mezirow, 2000, s. 22) Bunlar: İnkileme Düşme, Öz İnceleme Yapma, Eleştirel Değerlendirme, Farkına Varma, Keşfetme, Eylem Planı Hazırlama, Bilgi ve Beceri Edinimi, Yeni Rollerin Denenmesi, Yeterlik ve Özgüven Oluşturulması, Bütünleştirme'dir.

Dönüştürücü öğrenme ile ilgili yapılan alan yazın incelenmesi, yabancı dil öğrenimi ile dönüştürücü öğrenme arasında bağ olduğunu göstermektedir (King, 2000, s. 71). Yabancı dil öğrenme sürecinde öğrencilerin dil bilgisi ve kelime öğrenmelerine ek olarak daha derin ve dönüştürücü bir boyutun da eklenmesinin gerekliliği önem arz etmektedir. Anlamlı bakış açısı dönüşümü deneyimleri ile öğrencilerin yabancı dilde daha iyi seviyelere ulaşmaları mümkün görülmektedir. Öğrenciler yabancı dil öğrenirken kültürlerinden ve dillerinden farklı olan yeni konuşma ve yaşama biçimleriyle karşılaşmaktadırlar. Öğrencilerin bazıları bu deneyimlerden anlamlı sonuçlar çıkarabilirken bazıları için durum tam tersi olabilmektedir (Lindberg, 2003, s. 161). Yabancı dil öğrenen öğrencilerin sınıfa gelirken inançlarını, kalıplarını ve normlarını, deneyimlerini, içsel karışıklıkların yaşandığı anlarını getirdiği düşünüldüğünde yabancı dil sınıfları dönüştürücü öğrenmenin teşvik edilmesi için uygun ortamlardır.

Buradan hareketle, bu çalışmanın amacı yabancı dil eğitimi ortamında uygulanan dönüştürücü öğrenme etkinliklerinin, öğrencilerin bakış açısı dönüşümlerinde meydana getirdiği değişiklikleri derinlemesine incelemektir.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Yetişkin eğitimi alan yazınına göre öğrenme süreci, dersin içeriği kadar önemlidir ve bu nedenle içerik kadar öğrenme sürecinin de üzerinde durulmalıdır (Halx, 2010). Yine yetişkin eğitiminde benimsenen bir diğer önemli konu da öğrencilerin mesleki hayatlarına atılmadan önce, eleştirel düşünmeyi ve onlara sunulan bilgiyi değerlendirmeyi öğrenmeleridir. Bunun sebebi ise günümüz toplumunda oluşan kişisel, sosyal, politik ve finansal krizler sırasında hayatta kalmak umudunu yitirmemeyi sağlayan eleştirel düşünme becerisine sahip olmak için öğrencilerin bilgiyi özümsemesi ve olgunlaştırması gerekliliğinin, bilgiyi edinmelerine oranla her zamankinden çok daha fazla önem taşımasıdır (Illeris, 2009, s. 97). Alan yazın incelemesinin sonucunda, dönüştürücü öğrenme ile yabancı dil olarak İngilizce öğretiminin ve öğrencilerin dönüştürücü öğrenme deneyimlerinin ele alınması konusunda yapılacak çalışmaların değerli olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Üniversite öğrencilerinin gelecek yaşamlarına hazırlanmalarında yetişkin eğitim tekniklerinden yararlanılabileceğini göstermek adına dönüştürücü öğrenme yöntemlerinin yükseköğretim alanında uygulanmış olması ayrı bir önem katmaktadır.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmada yöntem olarak “Öntest-Sontest Kontrol Gruplu Yarı Deneysel Desen” kullanılmıştır. Deneysel desenin temel amacı, sonuç üzerinde etkisi olabilecek tüm dışsal faktörleri kontrol ederek, bir deneysel işlemin sonuç üzerindeki etkisinin test edilmesidir (Creswell, 2014, s. 156). Deneysel desenlerde amaç bağımsız değişkenlerin, bağımlı değişkenler üzerindeki etkisini belirlemektir. Araştırmada verilen İngilizce eğitimlerinin, öğrencilerin bakış açısı dönüşümlerine olan etkisi incelenmiştir. Araştırmanın bağımsız değişkenleri dönüştürücü öğrenmeyi destekleyici kişisel destek, eğitsel ve eğitsel olmayan yaşantılardır. Bağımlı değişkeni ise bakış açısı dönüşümüdür.

Öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel desende, çalışma grubunun belirlenmesinde yansız atama kullanılmaz fakat hazır gruplardan ikisi belli değişkenler üzerinden eşleştirilmeye çalışılır. Bu gruplardan biri deney grubu diğeri kontrol grubu olarak atanır. Her iki grupta da deneysel işlem öncesinde ve deneysel işlem sonrasında ölçümler yapılır (Karasar, 2008, s. 97).

Çalışmada kullanılan öntest sontest kontrol gruplu yarı deneysel desen Tablo 1’de sunulmaktadır.

Tablo 1. Öntest Sontest Kontrol Gruplu Yarı Deneysel Desen

Grup	Öntest	Öğretim Süreci	Sontest
Deney Grubu	Öğrenme Etkinlikleri Anketi	Dönüştürücü Öğrenme Kuramına Dayalı İngilizce Eğitimi	Öğrenme Etkinlikleri Anketi
Kontrol Grubu	Öğrenme Etkinlikleri Anketi		Öğrenme Etkinlikleri Anketi

Deney ve kontrol gruplarında 6 hafta süresince 3 ders saati olacak şekilde deney grubunda Dönüştürücü Öğrenme Kuramına dayalı öğrenme etkinlikleri ile İngilizce eğitimi verilirken, kontrol grubunda mevcut öğretim programının önerdiği yöntem ve teknikler ile dersler işlenmiştir. Verilen İngilizce eğitiminin, öğrencilerin bakış açılarına olan etkisinin ölçülmesi amacıyla deneysel işlem öncesinde ve sonrasında deney ve kontrol gruplarına King (1997)’in geliştirdiği Öğrenme Etkinlikleri Anketi uygulanmıştır.

ÇALIŞMA GRUBU

Deneysel çalışma olması nedeniyle araştırmada evren ve örneklem seçimine gidilmemiş olup çalışma grubu atanmıştır. Gruplar vize puanlarının ortalamalarına göre denkleştirilerek, deney ve kontrol grubu olarak atanmıştır. Bu aşamada ek olarak, yaş, cinsiyet ve başarı özelliklerinin benzer olmalarına özen gösterilmiş, grupların hangisinin deney ve hangisinin kontrol grubu olacağına yansız atama ile karar verilmiş ve öğrencilere hangi grupta olduklarına ilişkin bilgi verilmemiştir.

Deney grubundan 28 kadın ile 18 erkek toplamda 46 kişi, kontrol grubundan 27 erkek ile 22 kadın toplamda 49 kişinin bu özelliklere sahip olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların özelliklerini cinsiyete göre denkleştirmek için deney grubundan 10 kadın, kontrol grubundan 9 kadın ve 4 erkek çıkarılmıştır. Sonuç olarak deney grubundan 36 ve kontrol grubundan 36 kişi olmak üzere toplam 72 öğrenci araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırmaya dâhil edilen katılımcıların cinsiyetleri ve gruplarının vize puanlarına göre başarı ortalamaları Tablo 2’deki gibidir.

Tablo 2. Araştırmaya Dâhil Edilen Grupların Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Grup			
	Deney		Kontrol	
Kadın	18	%50	18	%50
Erkek	18	%50	18	%50
Toplam	36	%100	36	%100
Vize Ortalamaları	36	49,5	36	50,5

Tablo 2’de deney grubunun vize puan ortalamasının 49,5, kontrol grubunun vize puan ortalamasının 50,5 olduğu ve iki grubun birbirine yakın düzeyde olduğu görülmüştür. Grupların vize puanlarına göre başarı ortalamaları t-Testi ile karşılaştırılmış ve testin sonuçları Tablo 4’teki gibidir.

Tablo 3. Grupların Vize Puanlarına Göre Başarı Ortalamalarının Bağımsız Gruplar İçin t-Testi Sonuçları

Grup	N	\bar{x}	S	Sd	T	P
Deney	36	49.5	11.00	36	.01	.991
Kontrol	36	50.5	9.97			

Tablo 3 incelendiğinde, gruplardaki öğrencilerin vize puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($t = .01, p > .05$). Gruplardaki öğrencilerin vize başarı puanlarının birbirine denk olduğu söylenebilir. Grupların yaş dağılımları tabloları Tablo 4’te gösterilmektedir.

Tablo 4. Grupların Yaş Dağılımları

Yaş	Grup			
	Deney		Kontrol	
	n	%	n	%
7	1	2,8	-	-
18	16	44,4	14	38,9
19	13	36,1	13	36,1
20	2	5,6	5	13,9
21	3	8,3	2	5,6
22	-	-	1	2,8
23	1	2,8	1	2,8
Toplam	36	100,0	36	100,0

Tablo 4’e göre deney grubunda yer alan toplam 36 öğrenciden 16’sının 18 yaşında, 13’ünün 19 yaşında, kontrol grubunda yer alan toplam 36 öğrenciden 13’ünün 19 yaşında, 14’ünün de 18 yaşında olduğu görülmektedir. Her iki grupta da öğrencilerin ağırlığını 18 ve 19 yaşındakiler oluşturmaktadır.

VERİ TOPLAMA SÜRECİ

Deney grubundan 36, kontrol grubundan 36 olmak üzere toplamda 72 üniversite öğrencisi ile araştırmanın uygulama süreci, 6 hafta boyunca yürütülmüştür. Her iki gruba da önce King’in Öğrenme Etkinlikleri Anketi öntest olarak uygulanmıştır. Daha sonra deneysel işlem sürecine girilmiştir. Uygulamada izlenen prosedürde deney grubuna dönüştürücü öğrenmeye dayalı hazırlanan etkinliklerle, kontrol grubuna ise

araştırmacının her zaman derslerinin anlatımında izlediği mevcut programın belirlediği yöntemlerle 6 hafta süresince haftada 3'er saat olmak üzere toplamda 18 saat İngilizce eğitimi yapılmıştır. Sürecin sonunda Öğrenme Etkinlikleri anketi sontest olarak da deney grubuna uygulanmıştır.

VERİLERİN ANALİZİ

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin demografik özelliklerinin belirlenmesinde, bu öğrencilerin deneysel işlem öncesindeki ve sonrasındaki bakış açısı dönüşüm boyutlarının belirlenmesinde ve deney grubundaki öğrencilerin Mezirow'un hangi bakış açısı dönüşümü aşamalarında olduklarının belirlenmesinde, ayrıca bakış açısına etki eden öğrenme etkinliklerinin belirlenmesinde, kişilerin ve yaşamlarında meydana gelen değişikliklerin deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin bakış açısı dönüşümlerini etkileme durumlarının analiz edilmesinde betimsel istatistikler (yüzde, frekans) kullanılmıştır. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin bakış açısı dönüşüm boyutları ile öğrenme etkinlikleri arasındaki ilişkilerin belirlenmesinde ve bu öğrencilerin cinsiyet ve yaşlarının öğrenme etkinliklerine etkisinin belirlenmesinde Ki-Kare Bağımsızlık Testi kullanılmıştır.

Deney grubunun öntest ve sontest sonuç puanları arasında anlamlı farkın olup olmadığını belirlemek için İlişkili Örneklem t Testi kullanılmıştır. Verilerin analizine geçilmeden önce normal dağılıma sahip olup olmadığına bakılmıştır. Her iki grubun verileri üzerinde yapılan testin anlamlılık düzeylerine bakıldığında %5 anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak normal dağıldığı kabul edilmiştir. Öğrencilerin deneysel işlem öncesinde Mezirow'un bakış açısı dönüşüm aşamalarına verdikleri yanıtlar ile deneysel işlem sonrasında verdikleri yanıtlar ve öğrencilerin deneysel işlem öncesinde bakış açılarını etkileyen öğrenme etkinliklerine verdikleri yanıtlar ile deneysel işlem sonrasında verdikleri yanıtlar İlişkili Örneklem t Testi ile analiz edilmiş yanı sıra etki büyüklüğüne de bakılmıştır.

Araştırmanın Problem Cümlesi

Dönüştürücü Öğrenme Kuramı bağlamında İngilizce dersi için hazırlanmış öğrenme etkinlikleri, üniversite öğrencilerinin bakış açısı dönüşümlerini nasıl etkilemektedir?

Bu genel amaç doğrultusunda, aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Öğrencilerin bakış açısı dönüşüm boyutları ile İngilizce dersinde kullanılan öğrenme etkinlikleri arasında anlamlı ilişki var mıdır?
- Aldıkları İngilizce eğitimi ile deney grubu öğrencileri hangi bakış açısı dönüşümü aşamalarında bulunmaktadır?
- Öğrencilerin bakış açılarındaki dönüşümlerine Dönüştürücü Öğrenme Kuramına dayalı hazırlanan İngilizce öğrenme etkinliklerinin / yakın bir arkadaş ya da öğretmen gibi bir değişkenin / yaşamlarında meydana gelen önemli değişikliğin / etkisi var mıdır?
- Öğrencilerin bakış açılarındaki dönüşüm sebepleri ile demografik özellikleri (cinsiyet, yaş) arasında anlamlı ilişki var mıdır?

BULGULAR

Bu bölümde analiz sonuçlarına ait bulgulara yer verilmiştir.

ÖĞRENCİLERİN BAKIŞ AÇISI DÖNÜŞÜMLERİ

Öğrencilerin bakış açısı dönüşümü boyutları ile öğrenme etkinlikleri arasındaki ilişkiyi araştırmak için, öncelikle öğrencilerden kaçının dönüşüm yaşadığı belirlenmiştir. Bu nedenle öğrencilerin Öğrenme

Etkinlikleri Anketi'ne verdikleri cevaplar nicel analiz yöntemlerinden yüzde ve frekans hesaplamaları ve betimsel istatistiklerden yararlanılarak analiz edilmiştir. Deney grubunda bulunan öğrencilerin deneysel işlem öncesine ve deneysel işlem sonrasına ait dönüşüm bilgilerine ilişkin betimsel veriler Tablo 5'de sunulmuştur.

Tablo 5. Grupların Deneysel İşlem Öncesi ve Sonrasına Ait Dönüşüm Boyutları

Dönüşüm Boyutu	Deney Grubu				Kontrol Grubu			
	Deney Öncesi		Deney Sonrası		Deney Öncesi		Deney Sonrası	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Eğitsel bir neden	8	22,2	35	97,2	15	41,7	27	75,0
Eğitsel olmayan bir neden	1	2,8	0	0	3	8,3	0	0
Dönüşüm yaşamadı.	27	75,0	1	2,8	18	50,0	9	25,5
Toplam	36	100	36	100	36	100	36	100

Tablo 5'e göre deneysel işlem öncesinde, deney grubundaki öğrencilerden 8'i (%22,2) eğitsel bir nedenden dönüşüm yaşadıklarını belirtirken, deneysel işlem sonrasında öğrencilerden 35'i (%97,2) eğitsel bir nedenden dönüşüm yaşadıklarını belirtmişlerdir. Deneysel işlem öncesinde dönüşüm yaşamadıklarını belirten öğrencilerin sayısı 27 (%75,0) iken deneysel işlem sonrasında 1'dir (%2,8).

Tablo 5'e göre deneysel işlem öncesinde, kontrol grubundaki öğrencilerden 15'i (%41,7) eğitsel bir nedenden dönüşüm yaşadıklarını belirtirken, deneysel işlem sonrasında öğrencilerden 27'si (%75,0) eğitsel bir nedenden dönüşüm yaşadıklarını belirtmişlerdir. Deneysel işlem öncesinde dönüşüm yaşamadıklarını belirten öğrencilerin sayısı 18 (%50,0) iken deneysel işlem sonrasında 9'dur (%25,5).

Daha sonra deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin bakış açısı dönüşüm boyutları ile öğrenme etkinlikleri arasındaki ilişkilerin belirlenmesi amacıyla Ki-Kare Bağımsızlık Testi uygulanmıştır ancak çapraz tablolarda beklenen frekanslardan herhangi biri 1'den az veya %20'den fazlası 5'den az ise ki-kare testi kullanılmamalıdır. Bunun yerine eğer uygun ise satır ve sütun kategorileri birleştirilmelidir. Uygun bir çözüm elde edilemiyorsa sonuçlar ve yorumlar sadece çapraz tablolar için yapılmalıdır (Bayram, 2015, s. 126). Bu nedenle Deney grubundaki öğrencilerin bakış açısı dönüşüm boyutları ile öğrenme etkinlikleri arasındaki ilişkilere ait çapraz tablolar sonuçlarına Tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 6. Deney grubundaki öğrencilerin bakış açısı dönüşüm boyutları ile öğrenme etkinlikleri arasındaki ilişkilere ait çapraz tablolar sonuçları

Öğrenme Etkinlikleri		Dönüşüm Boyutları			
		Eğitsel Nedenden Dönüşüm Yaşadı.		Dönüşüm Yaşamadı.	
		Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Sınıf Tartışmaları	Evet	24	66.7	0	0
	Hayır	11	30.6	1	2.8
İlgi Alanına Uygun Konularda Yazma	Evet	22	61.1	0	0
	Hayır	13	36.1	1	2.8
Yansıtıcı Günlük	Evet	30	83.3	0	0
	Hayır	5	13.9	1	2.8
Dersin Geleneksel Olmayan Yapısı	Evet	31	86.1	0	0
	Hayır	4	11.1	1	2.8
Eleştirel Düşünme	Evet	29	80.6	0	0
	Hayır	6	16.7	1	2.8
Rol Canlandırma	Evet	25	69.4	0	0
	Hayır	10	27.8	1	2.8
Kompozisyon Yazma	Evet	22	61.1	0	0
	Hayır	13	36.1	1	2.8
İngilizce Dersindeki Öz Değerlendirme	Evet	29	80.6	0	0
	Hayır	6	16.7	1	2.8
İşbirliği Gerektiren Etkinlikler	Evet	33	91.7	0	0
	Hayır	2	5.6	1	2.8
Çizgi Roman Okuma	Evet	27	75.0	0	0
	Hayır	8	22.2	1	2.8
Video/Kısa Film İzleme	Evet	22	61.1	0	0
	Hayır	13	36.1	1	2.8
Sınıf/Grup Projeleri	Evet	21	58.3	0	0
	Hayır	14	38.9	1	2.8
Sınıf Etkinliği/Alıştırması	Evet	31	86.1	0	0
	Hayır	4	11.1	1	2.8
Bireysel Yansıtma	Evet	29	80.6	0	0
	Hayır	6	16.7	1	2.8
Okuma Görevleri	Evet	21	58.3	0	0
	Hayır	14	38.9	1	2.8
Sunum Yapmak	Evet	19	52.8	0	0
	Hayır	16	44.4	1	2.8
Poster Hazırlamak	Evet	28	77.8	0	0
	Hayır	7	19.4	1	2.8
Çalışma Kâğıtları	Evet	32	88.9	0	0
	Hayır	3	8.3	1	2.8
Yapboz Yapmak	Evet	21	58.3	0	0
	Hayır	14	38.9	1	2.8
Diğer	Evet	1	2.8	0	0
	Hayır	34	94.4	1	2.8

Tablo 6’da deney grubunda bulunan üniversite öğrencilerinin bakış açısı dönüşüm boyutları ile öğrenme etkinlikleri arasındaki ilişkilerin araştırılması amacıyla çapraz tablolara bakıldığında İngilizce dersinde bakış açısında dönüşüm yaşadığını ifade eden üniversite öğrencileri en fazla iş birliği gerektiren etkinlikler (%91.7), çalışma kağıtları (%88.9), dersin geleneksel olmayan yapısı (%86.1), sınıf etkinliği/alıştırması (%86.1), yansıtıcı günlük (%83.3), eleştirel düşünme (%80.6), İngilizce dersindeki öz değerlendirme (%80.6), bireysel yansıtma (%80.6), poster hazırlamak (%77.8) etkinlikleri ile dönüşüm yaşadıklarını belirtmektedirler.

Öğrencilerin bakış açısı dönüşüm boyutları ile sınıf tartışmaları (%66.7), ilgi alanına uygun konularda yazma (%61.1), rol canlandırma (%69.4), kompozisyon yazma (%61.1), çizgi roman okuma (%75), video/kısa film izleme (%61.1) , sınıf/grup projeleri (%58.3), okuma görevleri (%58.3), sunum yapmak (%52.8), yapboz yapmak (%58.3), diğer (%2.8) etkinlikler arasındaki ilişkilere ait çapraz tablolara bakıldığında ise öğrenciler yukarıda sayılan etkinliklere göre yüzdesel olarak daha az dönüşüm yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Kontrol grubundaki öğrencilerin bakış açısı dönüşüm boyutları ile öğrenme etkinlikleri arasındaki ilişkilerin çapraz tablolarının sonuçlarına Tablo 7’de yer verilmiştir.

Tablo 7. Kontrol grubundaki öğrencilerin bakış açısı dönüşüm boyutları ile öğrenme etkinlikleri arasındaki ilişkilere ait çapraz tablolar çapraz tablolar sonuçları

Öğrenme Etkinlikleri		Dönüşüm Boyutu			
		Eğitsel Nedenden Dönüşüm Yaşadı.		Dönüşüm Yaşamadı.	
		Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Sınıf Tartışmaları	Evet	2	7.4	0	0
	Hayır	25	92.6	9	26.5
İlgi Alanına Uygun Konularda Yazma	Evet	2	7.4	0	0
	Hayır	25	92.6	9	26.5
Yansıtıcı Günlük	Evet	0	0	0	0
	Hayır	27	75.0	9	25.0
Dersin Geleneksel Olmayan Yapısı	Evet	1	3.7	0	0
	Hayır	26	74.3	9	25.7
Eleştirel Düşünme	Evet	3	11.1	0	0
	Hayır	24	88.9	9	27.3
Rol Canlandırma	Evet	1	3.7	0	0
	Hayır	26	96.3	9	25.7
Kompozisyon Yazma	Evet	1	3.7	0	0
	Hayır	26	96.3	9	25.7
İngilizce Dersindeki Öz Değerlendirme	Evet	4	14.8	0	0
	Hayır	23	85.2	9	28.1
İşbirliği Gerektiren Etkinlikler	Evet	6	22.2	0	0
	Hayır	21	77.8	9	30.0
Çizgi Roman Okuma	Evet	1	3.7	0	0
	Hayır	26	96.3	9	25.7
Video/Kısa Film İzleme	Evet	3	11.1	0	0
	Hayır	24	88.9	9	27.3
Sınıf/Grup Projeleri	Evet	3	11.1	0	0
	Hayır	24	88.9	9	25.0
Sınıf Etkinliği/Alıştırması	Evet	7	25.9	0	0
	Hayır	20	74.1	9	31.0
Bireysel Yansıtma	Evet	2	7.4	0	0
	Hayır	25	92.6	9	26.5
Okuma Görevleri	Evet	5	18.5	0	0
	Hayır	22	81.5	9	29.0
Sunum Yapmak	Evet	0	0	0	0
	Hayır	27	75.0	9	25.0
Poster Hazırlamak	Evet	0	0	0	0
	Hayır	27	75.0	0	25.0
Çalışma Kağıtları	Evet	7	25.9	0	0
	Hayır	20	74.1	9	25.0
Yapboz Yapmak	Evet	1	3.7	0	0
	Hayır	26	96.3	9	25.7
Diğer	Evet	0	0	0	0
	Hayır	27	75.0	9	25.0

Tablo 7’de kontrol grubunda bulunan üniversite öğrencilerinin bakış açısı dönüşüm boyutları ile öğrenme etkinlikleri arasındaki ilişkilerin araştırılması amacıyla çapraz tablolara bakıldığında, öğrencilerin tamamının tabloda belirtilen öğrenme etkinlikleri ile dönüşüm yaşamadıkları görülmektedir.

MEZİROW’UN BAKIŞ AÇISI DÖNÜŞÜMÜ AŞAMALARINA GÖRE DENEY GRUBU ÖĞRENCİLERİNİN DÖNÜŞÜM AŞAMALARI

“Aldıkları İngilizce eğitimi ile deney grubu öğrencileri hangi bakış açısı dönüşümü aşamalarında bulunmaktadır?” olarak belirlenen araştırma probleminin verileri nicel analiz yöntemleriyle çözümlenmiştir. Yapılan analizlerde yüzde, frekans ve ilişkili örneklem t testi gibi betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır.

Tablo 8’de üniversite birinci sınıfta aldıkları İngilizce eğitimi sonucunda deney grubunda yer alan öğrencilerin bakış açısı dönüşümü aşamalarından hangilerinde buldukları gösterilmektedir.

Tablo 8. Mezirow’un Bakış Açısı Dönüşümü Aşamalarına Göre Deney Grubu Öğrencilerinin Dönüşüm Aşamalarına Ait Bulgular

Dönüşüm Aşamaları	Maddeler		Öntest	%	Sontest	%
İkileme Düşme	a.Normal davranış şeklimi sorgulamama neden olan bir deneyim yaşadım.	Evet	1	2,8	33	91.7
		Hayır	35	97,2	3	8.3
	b.Sosyal rollerle ilgili fikirlerimi sorgulamama neden olan bir deneyim yaşadım.	Evet	5	13,9	30	83.3
		Hayır	31	86,1	6	16.7
Öz İnceleme	c. Fikirlerimi sorguladıkça önceki inançlarıma ya da rollerle ilgili beklentilerime artık katılmadığımı fark ettim.	Evet	5	13,9	28	77.8
		Hayır	31	86,1	8	22.2
	d. “c” seçeneğinin aksine fikirlerimi sorguladıkça beklentilerimde değişiklik olmadığını fark ettim.	Evet	2	5,6	10	27.8
		Hayır	34	94,4	26	72.2
Eleştirel Değerlendirme	g. Geleneksel sosyal beklentilerle ilgili kendimi rahatsız hissettim.	Evet	0	0	27	75.0
		Hayır	36	100	9	25.0
Farkına Varma	e. Diğer bireylerin de kendi inançlarını sorguladıklarını fark ettim.	Evet	2	5,6	28	77.8
		Hayır	34	94,4	8	22.2
Keşfetme	f. Her zamanki inançlarım ve rollerimden farklı bir şekilde davranmayı düşündüm.	Evet	3	8,3	25	69.4
		Hayır	33	91,7	11	30.6
Eylem Planı Hazırlama	i. Yeni davranış biçimlerini benimsemek için bir yol bulmaya çalıştım.	Evet	4	11,1	18	50.0
		Hayır	32	88,9	18	50.0
Bilgi ve Beceri Edinimi	j. Yeni davranış biçimlerini benimsemek için gereksinim duyduğum bilgileri topladım.	Evet	2	5,6	17	47.2
		Hayır	34	94,4	19	52.8
Yeni Rollerin Denenmesi	h. Yeni rollerde daha rahat ve güvende olurum diye bu rolleri denedim.	Evet	2	5,6	19	52.8
		Hayır	34	94,4	17	47.2
Yeterlilik ve Öz güveni Oluşturma	k. Yeni davranışına yönelik aldığım tepki ve dönütler hakkında düşünmeye başladım.	Evet	2	5,6	22	61.1
		Hayır	34	94,4	14	38.9
Bütünleştirme	l. Harekete geçtim ve bu yeni davranış biçimlerini benimsedim.	Evet	2	5,6	19	52.8
		Hayır	34	94,4	17	47.2
Tanılama ve yorum	m. Yukarıdaki ifadelerin hiçbiri benim durumumu tanımlamıyor.	Evet	27	75,0	1	2.8
		Hayır	9	25,0	35	97.2

Tablo 8 incelendiğinde görülmektedir ki, deneysel işlem sonrasında deney grubu öğrencilerinin 33’ü (%91) üniversite birinci sınıf İngilizce dersi kapsamında bakış açısı dönüşümü aşamalarından “a. Normal davranış şeklimi sorgulamama neden olan bir deneyim yaşadım.” seçeneğini işaretlemiştir ve deney grubu öğrencilerinin 30’u (%83) üniversite birinci sınıf İngilizce dersi kapsamında bakış açısı dönüşümü aşamalarından “b. Sosyal rollerle ilgili fikirlerimi sorgulamama neden olan bir deneyim yaşadım.” seçeneğini

işaretlemişlerdir. Bu seçenekler Mezirow'un bakış açısı dönüşümü aşamalarının birincisi olan "ikileme düşme" aşamasına karşılık gelmektedir. Deney grubu öğrencilerinin 28'i (%77) üniversite birinci sınıf İngilizce dersi kapsamında bakış açısı dönüşümü aşamalarından "c. Fikirlerimi sorguladıkça önceki inançlarıma ya da rollerle ilgili beklentilerime artık katılmadığımı fark ettim." seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu seçenek Mezirow'un bakış açısı dönüşümü aşamalarından "öz inceleme" aşamasına karşılık gelmektedir. Deney grubu öğrencilerinin 28'i (%77) üniversite birinci sınıf İngilizce dersi kapsamında bakış açısı dönüşümü aşamalarından "e. Diğer bireylerin de kendi inançlarını sorguladıklarını fark ettim." seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu seçenek Mezirow'un bakış açısı dönüşümü aşamalarından "farkına varma" aşamasına karşılık gelmektedir. Deney grubu öğrencilerinin 10'u (%27) üniversite birinci sınıf İngilizce dersi kapsamında bakış açısı dönüşümü aşamalarından "d. "c" seçeneğinin aksine fikirlerimi sorguladıkça beklentilerimde değişiklik olmadığını fark ettim." seçeneğini işaretlemişlerdir.

Deney grubu öğrencilerinin dönüşüm aşamalarından hangilerinde bulduklarına dair verdikleri yanıtların deneysel işlem öncesindeki durumları ile deneysel işlem sonrasındaki durumlarının karşılaştırılabilmesi amacıyla öğrencilerin ön-testte ve son-testte dönüşüm aşamaları ile ilgili olarak verdikleri yanıtlar ilişkili örneklem t testi ile analiz edilip incelenmiştir. Tablo 9'da deney grubunun öntest ve sontest karşılaştırılmasından elde edilen ilişkili örneklem t testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 9. Mezirow'un Bakış Açısı Dönüşümü Aşamalarına Göre Deney Grubu Öğrencilerinin Dönüşüm Aşamalarına Ait Bulgularının İlişkili Örneklem t- Testi Sonuçları

Dönüşüm Aşamaları	Maddeler	Grup	N	\bar{x}	S	SD	t Testi			
							t	df	p	D
İkileme Düşme	a. Normal davranış şeklimi sorgulamama neden olan bir deneyim yaşadım.	Öntest	36	1,97	0,16	0,02	16,73	35	0,000	3.90
		Sontest	36	1,08	0,28	0,04				
	b. Sosyal rollerle ilgili fikirlerimi sorgulamama neden olan bir deneyim yaşadım.	Öntest	36	1,86	0,35	0,05	7,94	35	0,000	1.94
		Sontest	36	1,16	0,37	0,06				
Öz İnceleme	c. Fikirlerimi sorguladıkça önceki inançlarıma ya da rollerle ilgili beklentilerime artık katılmadığımı fark ettim.	Öntest	36	1,86	0,35	0,05	7,06	35	0,000	1.65
		Sontest	36	1,22	0,42	0,07				
	d. "c" seçeneğinin aksine fikirlerimi sorguladıkça beklentilerimde değişiklik olmadığını fark ettim.	Öntest	36	1,94	0,23	0,03	2,75	35	0,009	0.61
		Sontest	36	1,72	0,45	0,07				
Eleştirel Değerlendirme	g. Geleneksel sosyal beklentilerle ilgili kendimi rahatsız hissettim.	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	10,24	35	0,000	2.46
		Sontest	36	1,25	0,43	0,07				
Farkına Varma	e. Diğer bireylerin de kendi inançlarını sorguladıklarını fark ettim.	Öntest	36	1,94	0,23	0,03	9,53	35	0,000	2.12
		Sontest	36	1,22	0,42	0,07				
Keşfetme	f. Her zamanki inançlarım ve rollerimden farklı bir şekilde davranmayı düşündüm.	Öntest	36	1,91	0,28	0,04	7,41	35	0,000	1.60
		Sontest	36	1,30	0,46	0,07				
Eylem Planı Hazırlama	i. Yeni davranış biçimlerini benimsemek için bir yol bulmaya çalıştım.	Öntest	36	1,88	0,31	0,05	4,71	35	0,000	0.91
		Sontest	36	1,50	0,50	0,08				
Bilgi ve Beceri Edinimi	j. Yeni davranış biçimlerini benimsemek için gereksinim duyduğum bilgileri topladım.	Öntest	36	1,94	0,23	0,03	4,51	35	0,000	1.07
		Sontest	36	1,52	0,50	0,08				
Yeni Rollerin Denenmesi	h. Yeni rollerde daha rahat ve güvende olurum diye bu rolleri denedim.	Öntest	36	1,94	0,23	0,03	5,59	35	0,000	1.20
		Sontest	36	1,47	0,50	0,08				
Yeterlilik ve Öz güveni Oluşturma	k. Yeni davranışima yönelik aldığım tepki ve dönütler hakkında düşünmeye başladım.	Öntest	36	1,94	0,23	0,03	6,61	35	0,000	1,46
		Sontest	36	1,38	0,49	0,08				
Bütünleştirme	l. Harekete geçtim ve bu yeni davranış biçimlerini benimsedim.	Öntest	36	1,94	0,23	0,03	5,59	35	0,000	2.18
		Sontest	36	1,47	0,20	0,08				
Tanılama ve yorum	m. Yukarıdaki ifadelerin hiçbirini benim durumumu tanımlamıyor.	Öntest	36	1,25	0,43	0,07	-9,5	35	0,000	2.21
		Sontest	36	1,97	0,16	0,02				

Deney grubu öğrencilerinin öntestte ve sontestte maddelere verdikleri yanıtlar arasındaki farklar istatistiksel olarak incelendiğinde görülmektedir ki ikileme düşme, öz inceleme, eleştirel değerlendirme, farkına varma,

keşfetme, eylem planı hazırlama, bilgi ve beceri edinimi, yeni rollerin denenmesi, yeterlilik ve özgüveni oluşturma, bütünleştirme, tanılama ve yorum aşamalarında farklar sınıfta ortalamaları lehinedir. Dolayısıyla yapılan ilişkili örneklem t testi sonucunda elde edilen bulguların, öğrencilerin Mezirow'un dönüşüm aşamalarına göre hangi dönüşüm aşamasında bulduklarını işaretledikleri bulguları desteklemektedir. **Mezirow'a (1978, s. 15-16) göre, bakış açısı dönüşümü yaşayan kişilerin bu aşamaların her birinden sırasıyla geçmesi gerekmemektedir. Aşamaların dizilişi kişilere göre değişiklik gösterebilir. Bu aşamalar kişilerin dönüştürücü öğrenme sürecini anlamaya yardımcı olmaktadır. Ancak, ikileme düşme ve varsayımların eleştirel değerlendirilmesi aşamaları dönüştürücü öğrenme süreci için gerekli görülmektedir.**

Ayrıca, her madde için ön test ile son test puanları arasında ortaya çıkan farkın etki büyüklükleri Cohen d değeri ile hesaplanmıştır. Etki büyüklükleri incelendiğinde, d maddesinin $d=0.61$ ile orta etki büyüklüğüne, i maddesinin $d=0.91$ ile büyük etki büyüklüğüne, diğer maddelerden a için $d=3.90$, b için $d=1.94$, c için $d=1.65$, e için $d=2.12$, f için $d=1.60$, g için $d=2.46$, h için $d=1.20$, j için $d=1.07$, k için $d=1.46$, l için $d=2.18$, m için $d=2.21$ ile çok büyük etki büyüklüğüne sahip oldukları görülmektedir. Bu sonuçlara göre deney grubuna uygulanan dönüştürücü öğrenmeye dayalı İngilizce eğitiminin, öğrencilerin dönüşüm aşamalarına etkisi olduğu söylenebilir.

ÖĞRENCİLERİN BAKIŞ AÇISI DÖNÜŞÜMÜNE ETKİ EDEN ETKİNLİKLER

"Öğrencilerin bakış açılarındaki dönüşümlerine Dönüştürücü Öğrenme Kuramına dayalı hazırlanan İngilizce öğrenme etkinliklerinin etkisi var mıdır?" olarak belirlenen araştırma probleminin verileri nicel analiz yöntemleriyle çözümlenmiştir. Nicel verilerin analizinde veriler betimsel istatistiklerden yüzde, frekans ile analiz edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin bakış açılarındaki değişime etki eden öğrenme etkinliklerine dair verdikleri yanıtların deneysel işlem öncesindeki durumları ile deneysel işlem sonrasındaki durumlarının karşılaştırılabilirliği amacıyla öğrencilerin ön-testte ve son-testte öğrenme etkinlikleri ilgili olarak verdikleri yanıtlar ilişkili örneklem t testi ile analiz edilmiştir.

Deney grubu öğrencilerinin bakış açısı dönüşümlerine sebep olan öğrenme etkinliklerinin frekans ve yüzde dağılımları Tablo 10'da gösterilmektedir.

Tablo 10. Deney Grubu Öğrencilerinin Bakış Açısı Dönüşümlerine Etki Eden Öğrenme Etkinliklerine Ait Bulgular

Öğrenme Etkinlikleri	Cevaplar	Sontest	Yüzde
İşbirliği Gerektiren Etkinlikler	Evet	33	91,7
	Hayır	3	8,3
Çalışma Kâğıtları	Evet	32	88,9
	Hayır	4	11,1
Sınıf Etkinliği/Alıştırması	Evet	31	86,1
	Hayır	5	13,9
Dersin Geleneksel Olmayan Yapısı	Evet	31	86,1
	Hayır	5	13,9
Yansıtıcı Günlük	Evet	30	83,3
	Hayır	6	16,7
Eleştirel Düşünme	Evet	29	80,6
	Hayır	7	19,4
İngilizce Dersindeki Öz Değerlendirme	Evet	29	80,6
	Hayır	7	19,4
Bireysel Yansıtma	Evet	29	80,6
	Hayır	7	19,4
Poster Hazırlamak	Evet	28	77,8
	Hayır	8	22,2
Çizgi Roman Okuma	Evet	27	75,0
	Hayır	9	25,0
Rol Canlandırma	Evet	25	69,4
	Hayır	11	30,6
Sınıf Tartışmaları	Evet	24	66,7
	Hayır	12	33,3
İlgi Alanına Uygun Konularda Yazma	Evet	22	61,1
	Hayır	14	38,9
Kompozisyon Yazma	Evet	22	61,1
	Hayır	14	38,9
Video/Kısa Film İzleme	Evet	22	61,1
	Hayır	14	38,9
Sınıf/Grup Projeleri	Evet	21	58,3
	Hayır	15	41,7
Okuma Görevleri	Evet	21	58,3
	Hayır	15	41,7
Yapboz Yapmak	Evet	21	58,3
	Hayır	15	41,7
Sunum Yapmak	Evet	19	52,8
	Hayır	17	47,2
Diğer	Evet	1	2,8
	Hayır	35	97,2

Tablo 10’da gösterildiği gibi, deney grubundaki üniversite öğrencilerinden 33’ü (%91) İngilizce dersindeki bakış açısı dönüşümlerine en çok iş birliği gerektiren etkinliklerin etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Deney

grubundaki üniversite öğrencileri İngilizce dersindeki bakış açısı dönüşümlerine en çok etki eden etkinliklerin **yüzdesel sırasıyla** çalışma kâğıtlarının kullanımının, sınıf etkinliği/alıştırmalarının, geleneksel olmayan yapısının, yansıtıcı günlük yazma etkinliklerinin, eleştirel düşünmenin, bireysel yansıtmanın, poster hazırlamanın, çizgi roman okumanın, rol canlandırmanın, dersin geleneksel olmayan yapısının, sınıf tartışmalarının, ilgi alanına uygun konularda yazmanın, kompozisyon yazmanın, video/kısa film izlemenin, sınıf/grup projelerinin etkisi, okuma görevlerinin, yapboz yapmanın, sunum yapmanın ve diğer etkinliklerin etkisi olduğunu belirtmişlerdir.

Deney grubu öğrencilerinin gruplandırılmış öğrenme etkinliklerinin frekans ve yüzde dağılımları Tablo 11’de gösterilmektedir.

Tablo 11. Deney Grubunun Gruplandırılmış Öğrenme Etkinliklerinin Frekans ve Yüzdeleri

	Frekans	Yüzde
Eleştirel Düşünme Ödevleri		75,7
Yansıtıcı Günlük	30	83.3
Eleştirel Düşünme	29	80.6
Bireysel Yansıtma	29	80.6
Okuma Görevleri	21	58.3
Tartışmalar		62,5
Sınıf Tartışmaları	24	66.7
Sınıf/Grup Projeleri	21	58.3
Öz Değerlendirme		80,6
İngilizce Dersindeki Öz Değerlendirme	29	80.6
Kendini İfade Etmek		65
Sınıf Tartışmaları	24	66.7
İlgi Alanına Uygun Konularda Yazma	22	61.1
Yansıtıcı Günlük	30	83.3
Kompozisyon Yazma	22	61.1
Sunum Yapmak	19	52.8
Diğer Öğrenme Etkinlikleri		73
Dersin Geleneksel Olmayan Yapısı	31	86,1
Rol Canlandırma	25	69.4
İşbirliği Gerektiren Etkinlikler	33	91.7
Çizgi Roman Okuma	27	75.0
Video/Kısa Film İzleme	22	61.1
Sınıf Etkinliği/Alıştırmaları	31	86.1
Sunum Yapmak	19	52.8
Poster Hazırlamak	28	77.8
Çalışma Kâğıtları	32	88.9
Yapboz Yapmak	21	58.3

Tablo 11’deki deney grubu öğrencilerinin gruplandırılmış öğrenme etkinliklerine göre eleştirel düşünme ödevleri (%75), tartışmalar (%62), öz değerlendirme (%80), kendini ifade etmek (%65), diğer öğrenme etkinlikleri (%73) deney grubu öğrencilerinin bakış açılarının dönüşümlerine etki etmektedir. Dolayısıyla deney grubundaki öğrencilerin dönüşümlerine en çok katkı sağlayan etkinlikler öz değerlendirme etkinlikleri (%80) ile eleştirel düşünme etkileri (%75)’ dir. Diğer öğrenme etkinlikleri (%73), kendini ifade etmek etkinlikleri (%65) ve tartışmalar (%62) da öğrencilerin dönüşümlerine katkı sağlamaktadır.

Deney grubundaki öğrencilerin bakış açısı dönüşümlerine etki eden etkinlikleri araştırmak amacıyla öğrencilerin öntest ve sontestte öğrenme etkinliklerine verdikleri yanıtların karşılaştırılması yapılmıştır. Bunun için öntest ve sontest ortalama puanları arasında anlamlı farkın olup olmadığı ilişkili örneklem t testi tekniği kullanılarak incelenmiş ve sonuçlar Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Deney Grubu Öğrencilerinin Bakış Açısı Dönüşümlerine Etki Eden Öğrenme Etkinliklerinin İlişkili Örneklem t Testi Sonuçları

Öğrenme Etkinlikleri	Grup	N	\bar{x}	S	SD	t testi			
						t	df	P	d
Sınıf Tartışmaları	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	8,36	35	0,000	3.94
	Sontest	36	1,33	0,47	0,07				
İlgi Alanına Uygun Konularda Yazma	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	7,41	35	0,000	3.92
	Sontest	36	1,38	0,49	0,08				
Yansıtıcı Günlük	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	13,22	35	0,000	4.35
	Sontest	36	1,16	0,37	0,06				
Dersin Geleneksel Olmayan Yapısı	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	14,73	35	0,000	4.48
	Sontest	36	1,13	0,35	0,05				
Eleştirel Düşünme	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	12,04	35	0,000	4.13
	Sontest	36	1,19	0,40	0,06				
Rol Canlandırma	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	8,91	35	0,000	3.93
	Sontest	36	1,30	0,46	0,07				
Kompozisyon Yazma	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	7,41	35	0,000	3.92
	Sontest	36	1,38	0,49	0,08				
İngilizce Dersindeki Öz Değerlendirme	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	12,04	35	0,000	4.13
	Sontest	36	1,19	0,40	0,06				
İşbirliği Gerektiren Etkinlikler	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	19,62	35	0,000	5.35
	Sontest	36	1,08	0,28	0,04				
Çizgi Roman Okuma	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	10,24	35	0,000	4.04
	Sontest	36	1,25	0,43	0,07				
Video/Kısa Film İzleme	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	7,41	35	0,000	3.92
	Sontest	36	1,38	0,49	0,08				
Sınıf/Grup Projeleri	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	7,00	35	0,000	3.93
	Sontest	36	1,41	0,50	0,08				
Sınıf Etkinliği/Alıştırması	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	14,73	35	0,000	4.48
	Sontest	36	1,13	0,35	0,05				
Bireysel Yansıtma	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	12,04	35	0,000	4.13
	Sontest	36	1,19	0,40	0,06				
Okuma Görevleri	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	7,00	35	0,000	3.93
	Sontest	36	1,41	0,50	0,08				
Sunum Yapmak	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	6,25	35	0,000	4.10
	Sontest	36	1,47	0,50	0,08				
Poster Hazırlamak	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	11,06	35	0,000	4.03
	Sontest	36	1,22	0,42	0,07				
Çalışma Kâğıtları	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	16,73	35	0,000	4.96
	Sontest	36	1,11	0,31	0,05				
Yapboz Yapmak	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	7,00	35	0,000	3.93
	Sontest	36	1,41	0,50	0,08				
Diğer	Öntest	36	2,00	0,00	0,00	1,00	35	0,324	17.20
	Sontest	36	1,97	0,16	0,02				

Tablo 12'deki ilişkili örneklem t testi sonuçlarına göre sınıf tartışmalarının, ilgi alanına uygun konularda yazmanın, Yansıtıcı günlüğün, Dersin geleneksel olmayan yapısının, Eleştirel düşünmenin, Rol canlandırmanın, Kompozisyon yazmanın, İngilizce dersindeki öz değerlendirmenin, İşbirliği gerektiren etkinliklerin, Çizgi roman okumanın, Video/kısa film izlemenin, Sınıf/grup projelerinin, Sınıf etkinliği/alıştırmalarının, Bireysel yansıtmanın, Okuma görevlerinin, Sunum yapmanın, Poster hazırlamanın, Çalışma kâğıtlarının ve Yapboz yapmanın, öntest ortalamaları ile sontest ortalamaları arasında istatistiksel olarak **anlamli farkın olduğu görülmektedir**. Diğer etkinliklerin öntest ortalamaları ile sontest ortalamaları arasında istatistiksel olarak **farkın olmadığı görülmektedir** [$t(35) = 1,00, p=.324 > .05$].

Öğrenme etkinliklerinin öntest ve sontest farklarının sontest ortalamaları lehine olduğu görülmektedir. Buna göre, Dönüştürücü Öğrenme Kuramı'na dayalı hazırlanan öğrenme etkinliklerinin deney grubundaki öğrencilerin bakış açısı dönüşümlerine pozitif yönde katkı sağladığı söylenebilir.

Ayrıca, her madde için ön test ile son test puanları arasında ortaya çıkan farkın etki büyüklükleri Cohen d değeri ile hesaplanmıştır. Etki büyüklükleri incelendiğinde, d değerleri 1'den büyüktür. Buna göre maddelerin çok büyük etki büyüklüğüne sahip oldukları söylenebilir. Bu sonuçlara göre deney grubuna uygulanan dönüştürücü öğrenmeye dayalı İngilizce eğitiminin, öğrencilerin bakış açısı dönüşümlerine olumlu yönde katkı sağladığı söylenebilir. Tablo 13'de kontrol grubu öğrencilerinin bakış açısı dönüşümlerine etki eden öğrenme etkinliklerinin frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir.

Tablo 13. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Dönüşümlerine Etki Eden Öğrenme Etkinliklerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.

Öğrenme Etkinlikleri	Sayı	Yüzde
Sınıf Etkinliği/Alıştırmaları	7	25.9
Çalışma Kağıtları	7	25.9
İşbirliği Gerektiren Etkinlikler	6	22.2
Okuma Görevleri	5	18.5
İngilizce Dersindeki Öz Değerlendirme	4	14.8
Eleştirel Düşünme	3	11.1
Video/Kısa Film İzleme	3	11.1
Sınıf/Grup Projeleri	3	11.1
Sınıf Tartışmaları	2	7.4
İlgi Alanına Uygun Konularda Yazma	2	7.4
Bireysel Yansıtma	2	7.4
Dersin Geleneksel Olmayan Yapısı	1	3.7
Rol Canlandırma	1	3.7
Kompozisyon Yazma	1	3.7
Çizgi Roman Okuma	1	3.7
Yapboz Yapmak	1	3.7
Yansıtıcı Günlük	0	0
Sunum Yapmak	0	0
Poster Hazırlamak	0	0
Diğer	0	0

Tablo 13'e göre kontrol grubundaki üniversite öğrencilerin ağırlığı İngilizce dersindeki bakış açısı dönüşümlerine en çok sınıf etkinliği/alıştırmalarının, çalışma kağıtları ve iş birliği gerektiren etkinliklerin etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Kontrol grubu öğrencilerinden hiçbiri yansıtıcı günlük, sunum yapmak, poster hazırlamak ve diğer etkinlikleri işaretlememişlerdir.

KİŞİLERİN ÖĞRENCİLERİN BAKIŞ AÇISI DÖNÜŞÜMÜNÜ ETKİLEME DURUMLARINA AİT BULGULAR

“Öğrencilerin bakış açılarındaki dönüşümlerine yakın bir arkadaş ya da öğretmen gibi bir değişkenin etkisi var mıdır?” olarak belirlenmiş problem ile araştırılmak istenen, dönüşümü kolaylaştıran unsurlardan dönüşüme sebep olan kişi ya da kişileri ortaya çıkarmaktır. Deney grubunda yer alan öğrencilerin (n=36) “Bu değişimi etkileyen şey, bir kişi miydi?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans ve yüzde dağılımları aşağıdaki Tablo 14'de gösterilmektedir.

Tablo 14. Deney Grubu Öğrencilerinin Bakış Açısı Dönüşümünde Bir Kişiden Etkilenme Durumuna Ait Bulgular

		Sayı	Yüzde
Bu değişimi etkileyen şey, bir kişi miydi?	Evet	24	66,7
	Hayır	12	33,3
	Toplam	36	100

Tablo 14'e göre deney grubundaki öğrencilerden 24'ü (%66) bakış açısı dönüşümlerini bir kişinin etkilediğini belirtmişlerdir. Deney grubundaki öğrencilerden 12'si (%33) ise bakış açısı dönüşümlerini bir kişinin etkilemediğini belirtmişlerdir.

Tablo 15'de deney grubu öğrencilerinin bakış açısı dönüşümlerine etkisi olan kişilere ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 15. Deney Grubu Öğrencilerinin Bakış Açısı Dönüşümünü Etkileyen Kişilere Ait Bulgular

	Evet	
	Sayı	Yüzde
Sınıf Arkadaşlarının Desteği	20	31,7
Başka Bir Öğrencinin Desteği	5	7,9
Üniversitedeki Danışmanın Desteği	12	19,0
Öğretmenin Desteği	24	38,1
Diğer	2	3,2
	100	

Tablo 15'e göre deney grubundaki öğrencilerden “Bu değişimi etkileyen şey, bir kişi miydi?” sorusuna “EVET” cevabı veren öğrencilerin %38,1 bakış açısı dönüşümlerine öğretmenin desteğinin etki ettiğini belirtmiştir. Yine aynı öğrencilerin %31,7 İngilizce dersindeki bakış açısı dönüşümlerine sınıf arkadaşlarının desteğinin etki ettiğini belirtirken, öğrencilerin %19,0 bakış açısı dönüşümlerine üniversitedeki danışmanlarının, %7,9 başka bir öğrencinin desteğinin, % 3,2 başka bir kişinin İngilizce dersinde bakış açısı dönüşümü yaşamalarında etkili olduğunu belirtmişlerdir.

YAŞAMLARINDA MEYDANA GELEN ÖNEMLİ BİR DEĞİŞİKLİĞİN ÖĞRENCİLERİN BAKIŞ AÇISI DÖNÜŞÜMÜNÜ ETKİLEME DURUMLARI

Deney grubundaki öğrencilerin bakış açısı dönüşümlerine yaşamlarında meydana gelen önemli değişikliğin etkisi var mıdır?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin frekans ve yüzdeleri gösteren bulgulara Tablo 16'da yer verilmektedir.

Tablo 16. Yaşamlarında Meydana Gelen Önemli Bir Değişikliğin Deney Grubundaki Öğrencilerin Bakış Açısı Dönüşümünü Etkileme Durumlarına Ait Bulgular

Soru	Yanıt	Sayı	Yüzde
Bu değişimi etkileyen şey, yaşamınızda meydana gelen önemli bir değişiklik miydi?	Evet	6	16.7
	Hayır	30	83.3
	Toplam	36	100

Tablo 16’da görüldüğü gibi deney grubundaki üniversite öğrencilerinin 6’sı (%16.7) yaşamlarında meydana gelen önemli bir değişikliğin bakış açısı dönüşümü yaşamalarına etkisi olduğunu belirtirken, 30’u (%83.3) bakış açısı dönüşümlerine yaşamlarında meydana gelen bir değişikliğin etkisi olmadığını belirtmişlerdir. Deney grubundaki öğrencilerinin İngilizce dersi kapsamında bakış açısı dönüşümlerini etkileyen bu değişikliklere ilişkin frekans ve yüzde dağılımları Tablo 17’de gösterilmektedir.

Tablo 17. Öğrencilerin Bakış Açısı Dönüşümünü Etkileyen Yaşamsal Değişikliğe Ait Bulgular

	Dönüşümü Etkileme Durumu			
	Evet		Hayır	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Evlilik	0	0	36	100
Taşınma	0	0	36	100
Boşanma/Ayrılma	0	0	36	100
Sevdiğiniz Birinin Ölümü	0	0	36	100
İş Değişikliği	0	0	36	100
İşsiz Kalma	0	0	36	100
Arkadaşlık İlişkilerinde Yaşanan Olumsuzluklar	4	11.1	32	88.9
Aile Ekonomisindeki Olumsuz Değişim	0	0	36	100
Diğer	2	5.6	34	94.4

Tablo 17’e göre deney grubundaki öğrencilerinin 4’ü (%11.1) arkadaş ilişkilerinde yaşanan olumsuzlukların, 2’si (%5.6) diğer yaşamsal değişikliklerin bakış açısı dönüşümü yaşamalarında etkili olan yaşamsal değişimler olduğunu belirtmişlerdir.

CİNSİYETİN ÖĞRENME ETKİNLİKLERİNE ETKİSİ

Deney grubundaki öğrencilerin bakış açısı dönüşüm sebepleri ile cinsiyet arasında anlamlı ilişki olup olmadığının araştırılmasında Ki-Kare Bağımsızlık Testi’nden yararlanılmıştır. Cinsiyetin öğrenme etkinliklerine etkisinin çapraz tablolar dağılımına ait bulgular Tablo 18’de gösterilmiştir.

Tablo 18. Cinsiyetin Öğrenme Etkinliklerine Etkisinin Çapraz Tablolar Dağılımına Ait Bulgular

Öğrenme Etkinlikleri		Kız		Erkek	
		Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Sınıf Tartışmaları	Evet	14	77.8	10	55.6
	Hayır	4	22.2	8	44.4
İlgi Alanına Uygun Konularda Yazma	Evet	10	55.6	12	66.7
	Hayır	8	44.4	6	33.3
Yansıtıcı Günlük	Evet	14	77.8	16	88.9
	Hayır	4	22.2	2	11.1
Dersin Geleneksel Olmayan Yapısı	Evet	13	72.2	18	100
	Hayır	5	27.8	0	0
Eleştirel Düşünme	Evet	15	83.3	14	77.8
	Hayır	3	16.7	4	22.2
Rol Canlandırma	Evet	11	61.1	14	77.8
	Hayır	7	38.9	4	22.2
Kompozisyon Yazma	Evet	12	66.7	10	55.6
	Hayır	6	33.3	8	44.4
İngilizce Dersindeki Öz Değerlendirme	Evet	14	77.8	15	83.3
	Hayır	4	22.2	3	16.7
İş birliği Gerektiren Etkinlikler	Evet	16	88.9	17	94.4
	Hayır	2	11.1	1	5.6
Çizgi Roman Okuma	Evet	13	72.2	14	77.8
	Hayır	5	27.8	4	22.2
Video/Kısa Film İzleme	Evet	11	61.1	11	61.1
	Hayır	7	38.9	7	38.9
Sınıf/Grup Projeleri	Evet	9	50.0	12	66.7
	Hayır	9	50.0	6	33.3
Sınıf Etkinliği/Alıştırması	Evet	15	83.3	16	88.9
	Hayır	3	16.7	2	11.1
Bireysel Yansıtma	Evet	15	83.3	14	77.8
	Hayır	3	16.7	4	22.2
Okuma Görevleri	Evet	11	61.1	10	55.6
	Hayır	7	38.9	8	44.4
Sunum Yapmak	Evet	11	61.1	8	44.4
	Hayır	7	38.9	10	55.6
Poster Hazırlamak	Evet	14	77.8	14	77.8
	Hayır	4	22.2	4	22.2
Çalışma Kağıtları	Evet	16	88.9	16	88.9
	Hayır	2	11.1	2	11.1
Yapboz Yapmak	Evet	13	72.2	8	44.4
	Hayır	5	27.8	10	55.6
Diğer	Evet	0	0	1	2.8
	Hayır	18	51.4	17	97.2

Tablo 18'deki cinsiyetin öğrenme etkinliklerine etkisinin çapraz tablolar dağılımına ait verilere göre deney grubundaki kız öğrencilerden 13'ü (%72.2) ve deney grubundaki erkek öğrencilerden 18'i (%100) dersin geleneksel olmayan yapısının bakış açısı dönüşümlerine etkisinin olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 18’de gösterilen çapraz tablolar sonuçları incelendiğinde, erkek öğrencilerin tamamının bakış açısı dönüşümüne dersin geleneksel olmayan yapısının etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Erkek öğrencilerin çoğunluğu bakış açısı dönüşümlerine etki eden dönüştürücü öğrenme etkinliklerinin, dersin geleneksel olmayan yapısı (%100), iş birliği gerektiren etkinlikler (%94.4), yansıtıcı günlük (%88.9), sınıf etkinliği/alıştırması (%88.9), çalışma kağıtları (%88.9), İngilizce dersindeki öz değerlendirme (%83.3), eleştirel düşünme (%77.8), rol canlandırma (%77.8), çizgi roman okuma (%77.8), bireysel yansıtma (%77.8), poster hazırlamak (%77.8) olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 19’a göre kız öğrencilerin çoğunluğu bakış açısı dönüşümlerine etki eden dönüştürücü öğrenme etkinliklerinin, iş birliği gerektiren etkinlikler (%88.9), çalışma kağıtları (%88.9), eleştirel düşünme (%83.3), sınıf etkinliği/alıştırması (%83.3), bireysel yansıtma (%83.3), sınıf tartışmaları (%77.8), yansıtıcı günlük (%77.8), İngilizce dersindeki öz değerlendirme (%77.8), poster hazırlamak (%77.8) olduğunu belirtmişlerdir.

YAŞIN ÖĞRENME ETKİNLİKLERİNE ETKİSİ

Öğrencilerin bakış açısı dönüşüm sebepleri ile yaş arasında anlamlı ilişki olup olmadığının araştırılmasında Ki-Kare Bağımsızlık Testi’nden yararlanılmıştır. Yaşın öğrenme etkinliklerine etkisinin çapraz tablolar dağılımına ait bulgular Tablo 19’da gösterilmiştir.

Tablo 19. Yaşın Öğrenme Etkinliklerine Etkisinin Çapraz Tablolar Dağılımına Ait Bulgular

Öğrenme Etkinlikleri		Yaş											
		17		18		19		20		21		23	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Sınıf Tartışmaları	Evet	1	4.2	11	45.8	10	41.7	0	0	2	8.3	0	0
	Hayır	0	0	4	33.3	4	33.3	1	8.3	2	16.7	1	8.3
İlgi Alanına Uygun Konularda Yazma	Evet	1	4.5	9	40.9	9	40.9	1	4.5	2	9.1	0	0
	Hayır	0	0	6	42.9	5	35.7	0	0	2	14.3	1	7.1
Yansıtıcı Günlük	Evet	1	3.3	13	43.3	10	71.4	1	3.3	4	13.3	1	3.3
	Hayır	0	0	2	13.3	4	66.7	0	0	0	0	0	0
Dersin Geleneksel Olmayan Yapısı	Evet	1	3.2	12	38.7	12	38.7	1	3.2	4	12.9	1	3.2
	Hayır	0	0	3	60.0	2	14.3	0	0	0	0	0	0
Eleştirel Düşünme	Evet	1	3.4	11	37.9	11	37.9	1	3.4	4	13.8	1	3.4
	Hayır	0	0	4	51.7	3	42.9	0	0	0	0	0	0
Rol Canlandırma	Evet	0	0	10	40.0	12	48.0	1	4.0	2	8.0	0	0
	Hayır	1	9.1	5	45.5	2	18.2	0	0	2	18.2	1	9.1
Kompozisyon Yazma	Evet	1	4.5	10	45.5	7	31.8	0	0	3	13.6	1	4.5
	Hayır	0	0	5	35.7	7	50.0	1	7.1	1	7.1	0	0
İngilizce Dersindeki Öz Değerlendirme	Evet	1	3.4	11	37.9	12	41.4	0	0	4	13.8	1	3.4
	Hayır	0	0	4	57.1	2	28.6	1	14.3	0	0	0	0
İşbirliği Gerektiren Etkinlikler	Evet	1	3.0	15	45.5	12	36.4	1	3.0	3	9.1	1	3.0
	Hayır	0	0	0	0	2	66.7	0	0	1	33.3	0	0
Çizgi Roman Okuma	Evet	1	3.7	10	37.0	10	37.0	1	3.7	4	14.8	1	3.7
	Hayır	0	0	5	55.6	4	44.4	0	0	0	0	0	0
Video/Kısa Film İzleme	Evet	0	0	8	36.4	10	45.5	1	4.5	2	9.1	1	4.5
	Hayır	1	7.1	7	50.0	4	28.6	0	0	2	14.3	0	0
Sınıf/Grup Projeleri	Evet	1	4.8	7	33.3	10	47.6	1	4.8	1	4.8	1	4.8
	Hayır	0	0	8	53.3	4	26.7	0	0	3	20.0	0	0
Sınıf Etkinliği/Alıştırması	Evet	1	3.2	13	41.9	12	38.7	1	3.2	3	9.7	1	3.2
	Hayır	0	0	2	40.0	2	40.0	0	0	1	20.0	0	0
Bireysel Yansıtma	Evet	1	3.4	12	41.4	12	41.4	1	3.4	2	6.9	1	3.4
	Hayır	0	0	3	42.9	2	28.6	0	0	2	28.6	0	0
Okuma Görevleri	Evet	1	4.8	9	60.0	7	33.3	1	4.8	2	9.5	1	4.8
	Hayır	0	0	6	40.0	7	46.7	0	0	2	13.3	0	0
Sunum Yapmak	Evet	1	5.3	10	52.6	6	31.6	1	5.3	1	5.3	0	0
	Hayır	0	0	5	29.4	8	47.1	0	0	3	17.6	1	5.9
Poster Hazırlamak	Evet	0	0	13	46.4	11	39.3	1	3.6	2	7.1	1	3.6
	Hayır	1	12.5	2	25.0	3	37.5	0	0	2	25.0	0	0
Çalışma Kâğıtları	Evet	1	3.1	12	37.5	13	40.6	1	3.1	4	12.5	1	3.1
	Hayır	0	0	3	75.0	1	25.0	0	0	0	0	0	0
Yapboz Yapmak	Evet	1	4.8	11	52.4	7	33.3	1	4.8	1	4.8	0	0
	Hayır	0	0	4	26.7	7	46.7	0	0	3	20.0	1	6.7
Diğer	Evet	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0
	Hayır	1	2.9	15	42.9	13	37.1	1	2.9	4	11.4	1	2.9

Tablo 19'daki çapraz tablolar sonuçlarına göre, öğrencilerin bakış açısı dönüşümü yaşama durumlarında; sınıf tartışmaları, ilgi alanına uygun konularda yazma, yansıtıcı günlük, dersin geleneksel olmayan yapısı, eleştirel düşünme, rol canlandırma, kompozisyon yazma, İngilizce dersindeki öz değerlendirme, iş birliği gerektiren etkinlikler, çizgi roman okuma, video/kısa film izleme, sınıf/grup projeleri, sınıf etkinliği/alıştırması, bireysel yansıtma, okuma görevleri, sunum yapmak, poster hazırlamak, çalışma kâğıtları, yapboz yapmak ve diğer etkinlikler yaşa göre bir değişim göstermemektedir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırmanın deneysel işlemi sonucunda yapılan karşılaştırmalara göre;

- Deneysel grubu oluşturan öğrencilerin neredeyse tamamı, İngilizce dersindeki dönüştürücü öğrenmeye dayalı öğrenme etkinlikleri sebebiyle bakış açısı dönüşümü yaşamışlardır. Kontrol grubunu oluşturan öğrencilerin ise, deney grubuna kıyasla daha az da olsa, bakış açısı dönüşümü yaşadığı görülmüştür.
- Kontrol grubunda herhangi bir sebeple dönüşüm yaşamadığını belirten öğrencilerin sayısı deney grubundaki öğrencilerden fazladır.
- Deneysel grubu öğrencilerinin çoğu, Dönüştürücü Öğrenme Kuramı'na göre verilen İngilizce eğitimi sürecinde, Mezirow'un bakış açısı dönüşümü aşamalarından ikileme düşme, öz inceleme yapma, eleştirel değerlendirme yapma ve farkına varma aşamalarında bulunmaktadır.
- Deneysel grubunda, öğrencilerin bakış açıları yaşadıkları dönüşümlerin önemli bir bölümü öğrenme etkinlikleri ile ilişkilidir. Deneysel grubundaki öğrencilerin İngilizce dersine olan bakış açılarındaki değişiminde en çok etkili olan öğrenme etkinliğinin iş birliği gerektiren etkinlikler olmuştur. Sonrasında çalışma kâğıtları, sınıf etkinliği/alıştırması, dersin geleneksel olmayan yapısı, yansıtıcı günlük yazma, eleştirel düşünme, İngilizce dersindeki öz değerlendirme ve bireysel yansıtma gelmektedir.
- Kontrol grubundaki öğrencilerin bakış açısı dönüşümü boyutları ile öğrenme etkinlikleri arasında anlamlı ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Öğrencilerin bakış açısı dönüşümüne öğretmenin desteğinin, sınıf arkadaşının desteğinin ve danışmanın etkisi olduğu söylenebilir.
- Deneysel grubundaki öğrencilerin bakış açısı dönüşümlerine yaşamlarında meydana gelen önemli bir değişikliğin az da olsa etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Dersin deneysel grubundaki öğrencilerin İngilizce dersine olan bakış açısı dönüşümlerinde etkili olması bakımından öğrencilerin cinsiyetleriyle ilişkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Deneysel grubundaki öğrencilerin yaşlarının İngilizce dersine olan bakış açısı dönüşüm sebepleri ile ilişkisi bulunmamaktadır.

Çalışmanın bulgularında da görüldüğü gibi Dönüştürücü Öğrenme Kuramına göre verilen İngilizce eğitimi sürecinde, öğrencilerin Mezirow'un belirttiği aşamalardan geçtiklerini göstermektedir. Buradan hareketle çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerinin birlikte kullanılmasının öğrencilerin dönüştürücü öğrenmelerine katkısı olduğu görülmektedir. Bu nedenle öğretim elemanları Dönüştürücü Öğrenme Kuramı'na göre bakış açısı dönüşümünün bazı şartlar ve süreçlerin sonucunda meydana geldiğinin farkında olarak öğrencilerine güncel bilgi veya yaklaşımların sınırlılıklarını ortaya çıkaran harekete geçirici etkinlikler ile bu bilgi veya yaklaşımların kökeninde yer alan varsayımları tanımlamaları ve değerlendirmeleri için fırsatlar sağlayabilirler.

Eleştirel öz yansıtma ve eleştirel söylemi ders içerisindeki uygulamalarının parçası haline getirerek öğrencilerin eleştirel öz yansıtma anlayışını etkileyen veya sınırlandıran bu varsayımlar üzerine düşüncelerine ve eleştirel söylem ile farklı fikir ve yaklaşımları değerlendirebilmelerine yardımcı olabilirler. Öğrencilere yeni bakış açıları deneme ve uygulama fırsatı sağlayarak öğrencilerin varsayımlarını gözden geçirerek düzeltebilmelerini ve yaşamlarında uygulayabilmelerini destekleyebilirler (Cranton, 2002, s. 66-67).

KAYNAKÇA

- BAYRAM, N. (2015). Sosyal bilimlerde spss ile veri analizi. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2007). Deneysel desenler öntest-sontest kontrol grubu desen ve veri analizi. Ankara: Pegem A.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., ÇAKMAK, E. K., AKGÜN, Ö. E., KARADENİZ, Ş. ve DEMİREL, F. (2016). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi.
- CAN, A. (2013). SPSS İle Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi. Pegem Akademi.
- CRANTON, P. (2002). Teaching for transformation. *New Directions for Adult and Continuing Education*, 93, 63-71.
- CRANTON, P. (2006). Understanding transformative learning: A Guide for educators of adults. San Francisco CA: JosseyBass.
- CRESWELL, J. W. (2014). Nicel Yöntemler (M. Bursal, Çev). Nitel, nicel ve karma yöntem araştırmaları, araştırma deseni. S. B. Demir (Çev. Ed.). Ankara : Eğiten Kitap.
- EKİZ, D. (2009). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık.
- FOSTER, E. (1997). Transformative learning in adult second language learning. *New Directions for Adult and Continuing Education*, 34-35.
- FRAENKEL, J. R., & WALLEN, N. E. (2006). How to design and evaluate research in education. New York: McGraw-Hill.
- KARASAR, N. (2008). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KİNG, K. P. (1997). Examining activities that promote perspective transformation among adult learners in adult education. *International Journal of University Adult Education* 36(3), 23-37.
- KİNG, K. P. (2000). The adult esl experience: Facilitating perspective transformation in the classroom. *Adult Basic Education*, 10(2), 69-89.
- KİNG, K. P. (2009). Evolving research of transformative learning based on the learning activities survey. *Adult education special topics: Theory and practice in lifelong learning*. Charlotte: NC:New Information Age.
- LİNDBERG, I. (2003). Second language awareness: What for and for whom? *Language Awareness*, 12(3/4), 157-171.
- MEZİROW, J. (1990). How critical reflection triggers transformative learning. J. Mezirow, & Associates içinde, *Fostering critical reflection in adulthood: A guide to transformative and emancipatory learning* (s. 1-20). San Francisco: Jossey-Bass.
- MEZİROW, J. (1991). Transformative dimensions of adult learning. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- MEZİROW, J. (1995). Transformation theory of adult learning. M. R. Welton (Ed), *In defense of the Lifeworld* içinde (s. 39-70). New York: SUNY.
- MEZİROW, J. (2000). Learning to think like an adult: Core concepts of transformation theory. J. Mezirow & Associates (Ed), *Learning as transformation: Critical perspectives on a theory in progress* içinde (s. 3-34). San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- MEZİROW, J. (2009). An overview on transformative learning. K. Illeris (Ed), *Contemporary theories of learning: Learning theorists...in their own words* içinde (s. 90-105). New York: Routledge.